

ПО СЛЕДИТЕ НА БУКВИТЕ

Ще тръгнем по следите на българската азбука и ще се ПОТОПИМ В МАГИЧНИЯ СВЯТ НА МИНАЛОТО.

Източно Франско Кралство

Великоморавия

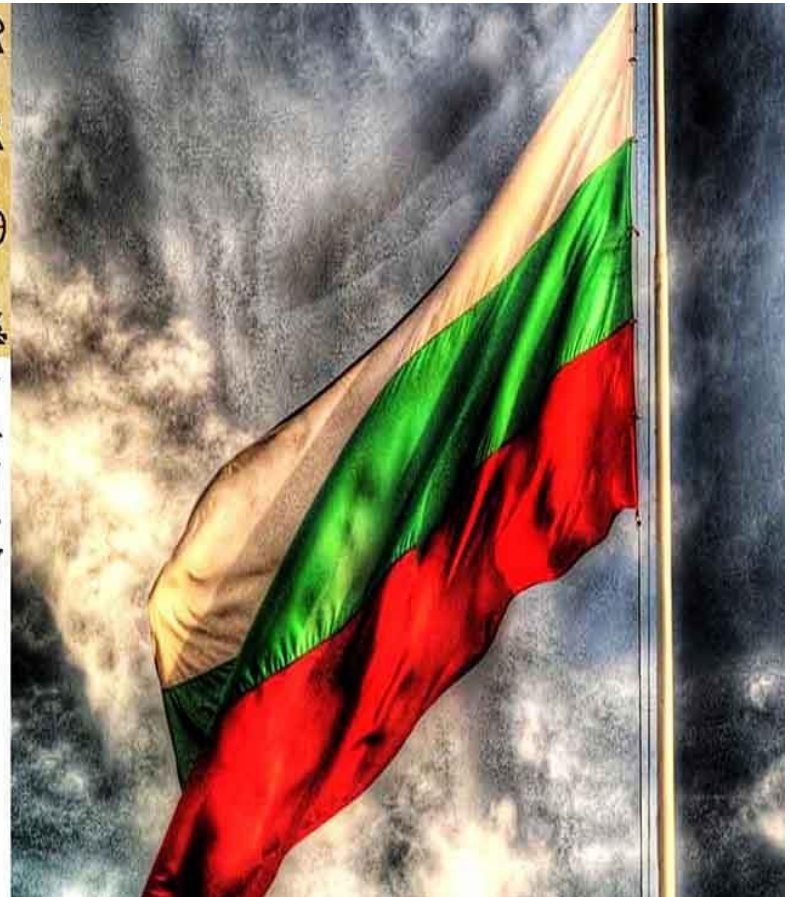
Харватия

Улатиринеза

А

А Б В Г Д Е Ж
З И К Л М Н
О П Р С Т У Ч
Ф Ц Х Ю Ъ
Щ Ъ А

Моднар гравници, музични кесери -
Аншь слову зжизни ланд;
Из древней фамил мнрвем погосере
Звучатр Аншь письменъ.
П.А. Бухарин

ГЛАГОЛИЦА

Глаголицата е първата българска азбука, създадена от Кирил и Методий в периода от 855 г. до 862 г. , за да се превежда църковната литература от гръцки на български език. Това е и първата позната славянска азбука.

Названието *глаголица* идва от думата *глаголъ*, означаваща „дума“. Тъй като *глаголати* означава *говоря*, *глаголицата* поетично е наричана **„знаците, които говорят“.**

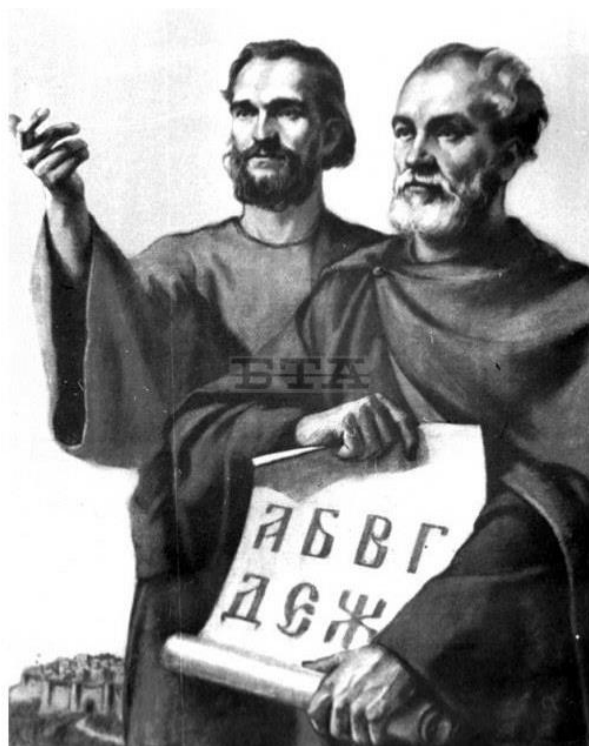
А АЗ	Б БУКИ	В ВЕДИ	Г ГЛАГОЛЬ	Д ДОБРО	Е ЕСТ	Ж ЖИВЕТЕ	ДЗ ДЗЕЛО	З ЗЕМЛЯ
И ЙОТА	И ИЖЕ	Г ГЕРВ	К КАКО	Л ЛЮДЕ	М МИСЛЕТЕ	Н НАШ		
О ОН	П ПОКОЙ	Р РЦИ	С СЛОВО	Т ТВЕРДО	У УК	Ф ФЕРТ	Х ХА	
О ОТ	Ц ЦИ	Ч ЧЕРВ	Ш ША	Щ ЩА	Ъ ЕР ГОЛЯМ	Ы Ы	Ь ЕР МАЛЪК	
Я ЯТ	Ю Ю	Е ЮС МАЛЪК	О ЮС ГОЛЯМ	ИЕ ЙОТИРАН ЮС МАЛЪК	ИО ЙОТИРАН ЮС ГОЛЯМ			
Ф ФИТА	И ИЖИЦА							

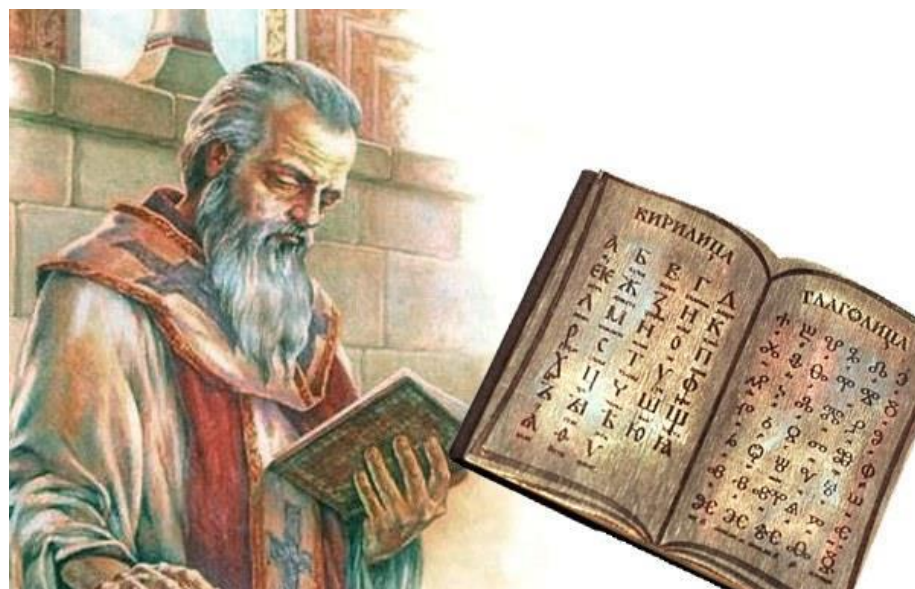
През 863 г. Константин-Кирил Философ и брат му Методий са изпратени от византийския император Михаил III да покръстят западните славяни и да организират богослужение във Великоморавия. Това е станало по молба на великоморавския княз Ростислав. За тази цел Константин-Кирил Философ създава една нова азбука – *глаголицата*.

Кирил и Методий са византийци, родени в гр. Солун през 9 век. Смята се, че майка им е славянка. Известни са със своята мисионерска дейност - разпространяването на християнството сред другите народи.

Кирил и Методий били полиглоти - владеели много езици. Кирил получил образованието си в прочутата Магнаурска школа - най-престижното училище във Византийската империя.

Константин Кирил Философ бил човек с изключителен ум, силен характер и високо образование. Константинопол, използвайки тези качества, често му поверявал различни дипломатически задачи.

След смъртта на светите братя техните ученици са прогонени от пределите на Моравия и намират прием в двора на княз Борис в България. Глаголическата писменост разцъфтява в книжовните средища край Плиска, Преслав и Охрид.

Глаголицата съдържа около 44 букви в зависимост от варианта. Тя е съставена само от един вид букви – няма главни и малки букви. Глаголицата има два варианта:

обля и ъзлест.

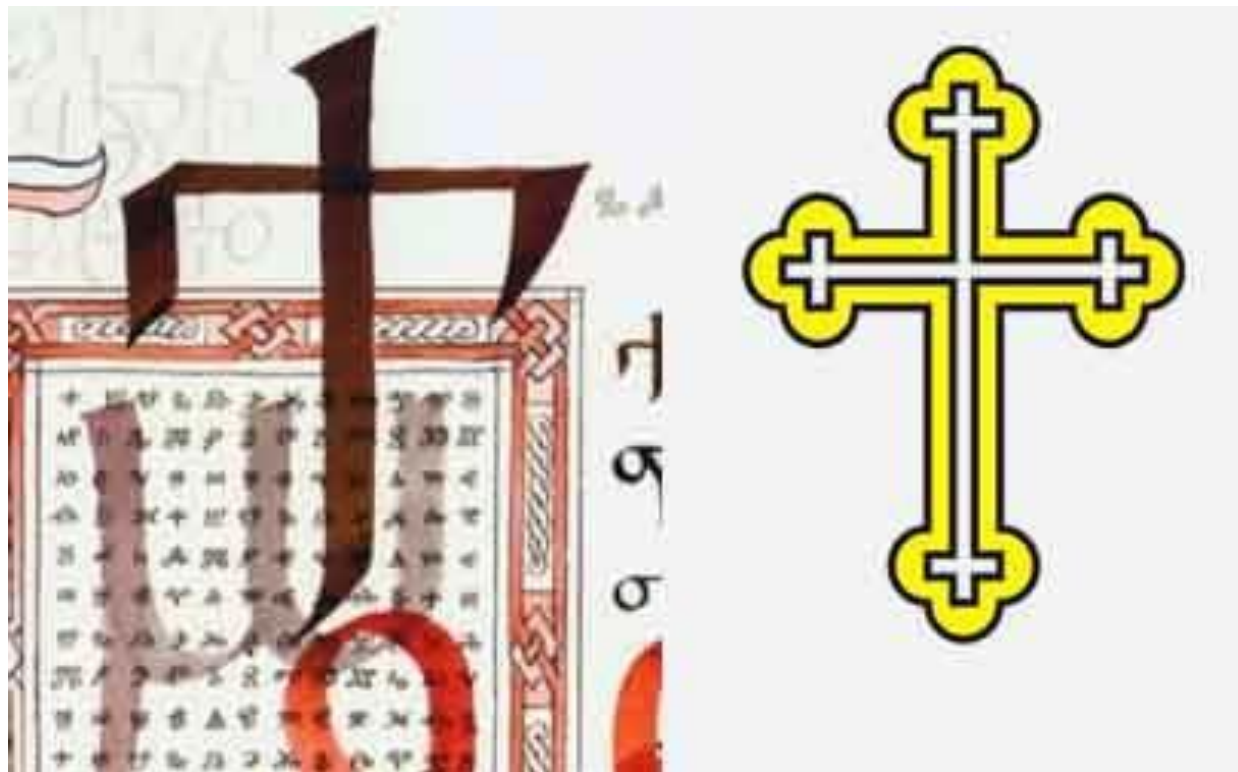
† Ɔ Ɔ Ɔ Ɔ Ɔ Ɔ Ɔ Ɔ Ɔ Ɔ Ɔ
M † Ɔ Ɔ Ɔ Ɔ Ɔ Ɔ Ɔ Ɔ Ɔ Ɔ Ɔ
b Ɔ Ɔ Ɔ Ɔ Ɔ Ɔ Ɔ Ɔ Ɔ Ɔ Ɔ Ɔ
Ɔ Ɔ Ɔ Ɔ Ɔ Ɔ Ɔ Ɔ Ɔ Ɔ Ɔ Ɔ

† Ɔ Ɔ Ɔ Ɔ Ɔ Ɔ Ɔ Ɔ Ɔ Ɔ
Ɔ Ɔ Ɔ Ɔ Ɔ Ɔ Ɔ Ɔ Ɔ Ɔ Ɔ Ɔ
Ɔ Ɔ Ɔ Ɔ Ɔ Ɔ Ɔ Ɔ Ɔ Ɔ Ɔ Ɔ
Ɔ Ɔ Ɔ Ɔ Ɔ Ɔ Ɔ Ɔ Ɔ Ɔ Ɔ Ɔ

В обля вариант преобладават кръгове и плавни криви, докато при ъзлестия се срещат доста прави ъгли, а понякога и трапеци.

Българската обля глаголица е по-старият вариант. С течение на времето колелцата загубват кръглия си характер и стават ъгловати и начупени.

Св. Кирил е замислил глаголическата буква „А“ с формата на кръст, защото смятал **азбуката за свято дело**.

Смята се, че глаголицата, а по-късно кирилицата, е единствената азбука в света, създадена за нуждите на вярата

КИРИЛИЦА

А Б В Г Д Е Ж
З И К Л М Н
О П Р С Т У Ч
Ф Ц Х Ю Я
Щ , Ъ А .

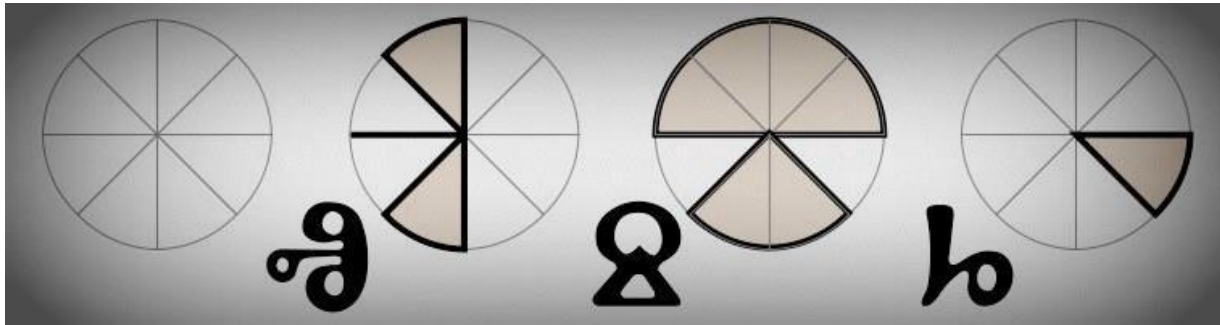
В края на IX век в Преслав възниква и втората старобългарска азбука – кирилицата. Кирилицата няма установено авторство. Някои учени смятат, че Климент Охридски - ученик на Кирил и Методий, е нейн автор. Легендата гласи, че именно той е настоявал да кръсти азбуката „кирилица“ по името на своя учител – Кирил.

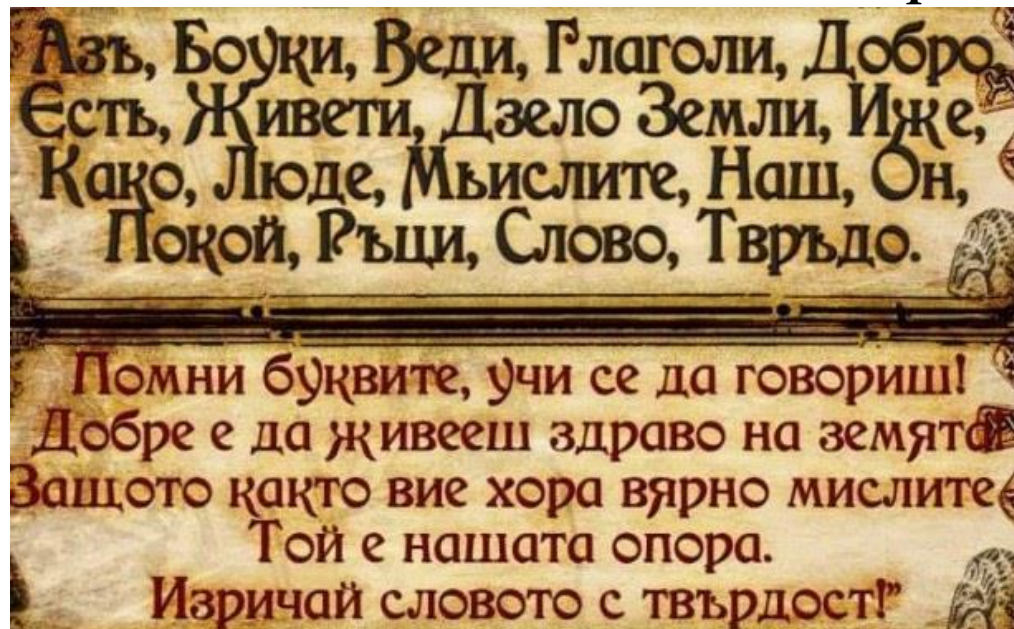
В оригиналният вариант на кирилицата има 46 букви за 46-те звука, за разлика от сегашната българска азбука с 30 букви. В Средновековна България не са били навлезли нито римските, нито арабските цифри. Затова пък кирилицата е била използвана и за нуждите на математиката. Буквата А е била равна на едно. За да се покаже, че е цифра, обикновено се е добавяла черта над нея.

А	Аз	1	К	Како	20	Х	Херь	600	Ѧ	Я
Б	Буки		Л	Люди	30	Ѡ	Омега	800	Є	Е
В	Веди	2	М	Мыслете	40	Ц	Цы	900	Ѧ	Юс
Г	Глаголь	3	Н	Наш	50	У	Червь	90	Ѧ	большой
Д	Добро	4	О	Он	70	Ш	Ша	Ѧ	Юс мальи	
Е	Есть	5	П	Покой	80	Щ	Ща	Ѧ	Иотов юс	
Ж	Живете		Р	Рцы	100	Ъ	Ер	Ѧ	большой	
З	Зело	6	С	Слово	200	Ы	Еры	Ѧ	Иотов юс	
З	Земля	7	Т	Твердо	300	Ь	Ерь	Ѧ	мальи	
І	И	10	Ѡ	Ук	400	Ѣ	Ять	Ѧ	Кси 60	
Н	Иже	8	Ф	Ферт	500	Ю	Ю	Ѧ	Пси 700	
								Ѧ	Фита 9	
								Ѧ	Ижица	
								Ѧ	От	

Кирилицата следва модела на глаголицата и отговаря на най-съвършения принцип за писане, според който **на всеки звук съответства отделна буква.**

Думата „азбука“ идва от имената на първите две букви „**А**“ - „аз“ и „**Б**“ - „буки“
Българската азбука е всъщност разказ за грамотността: **Аз буки ведем глаголи добро**
... означава **„Аз зная буквите и животът със знанието е добър“**. Това ни казва нашата азбука.

глаголица

кирилица

съвременна кирилица

Ɱ Ɐ Ɒ ⱱ Ⱳ ⱳ ⱴ
 Ⱶ ⱶ ⱷ ⱸ ⱹ ⱺ ⱻ
 ⱼ ⱽ Ȿ Ɀ Ⲁ ⲁ Ⲃ
 ⲃ Ⲅ ⲅ Ⲇ ⲇ Ⲉ ⲉ
 Ⲋ ⲋ Ⲍ ⲍ Ⲏ ⲏ Ⲑ
 ⲑ Ⲓ ⲓ Ⲕ ⲕ Ⲗ ⲗ

АБВГДЕЖЗ
 ІІНКЛМНОП
 РСТѠФХѠ
 ЦЦУШЪЬЫѢ
 ЮѦѦѦѦѦ
 ЖЕУѠѠ

Аа	<i>Аа</i>	Пп	<i>Пп</i>
Бб	<i>Бб</i>	Рр	<i>Рр</i>
Вв	<i>Вв</i>	Сс	<i>Сс</i>
Гг	<i>Гг</i>	Тт	<i>Тт</i>
Дд	<i>Дд</i>	Уу	<i>Уу</i>
Ее	<i>Ее</i>	Фф	<i>Фф</i>
Жж	<i>Жж</i>	Хх	<i>Хх</i>
Зз	<i>Зз</i>	Цц	<i>Цц</i>
Ии	<i>Ии</i>	Чч	<i>Чч</i>
Йй	<i>Йй</i>	Шш	<i>Шш</i>
Кк	<i>Кк</i>	Щщ	<i>Щщ</i>
Лл	<i>Лл</i>	Ъъ	<i>Ъъ</i>
Мм	<i>Мм</i>	Ьь	<i>Ьь</i>
Нн	<i>Нн</i>	Юю	<i>Юю</i>
Оо	<i>Оо</i>	Яя	<i>Яя</i>

Развитието на кирилицата в България е било прекъснато от османските завоевания. В Русия тя продължила да се развива, като се появили главни и малки букви. След няколко езикови реформи учените достигат до окончателното количество на графичните знаци в кирилицата - 30 на брой. Във втората половина на 20-ти век, благодарение на усилията на редица български художници, се достига до съвременния вид на българската азбука.

Кирилицата е национално богатство. Тя е символ на идентичността ни. Днес ние се гордеем с нея благодарение не само на светите братя, но и на българските държавници княз Борис I и цар Симеон Велики, които съзнават, че развитието на духовната сила у един народ е не по-малко важно от военната мощ на една държава .

„Плътта на българската държава създаде Аспарух, нейния дух – Кирил и Методий. И чуждите завоеватели не можах да победят тази държава на духа, защото в защита на българския народ в плътен строй стояха езикът, писмеността, литературата”.

Д. Лихачов

От 2007 г. кирилицата е призната за третата европейска азбука след латиницата и гръцката азбука.

Заради превода на Библията на старобългарски език и разпространяването на християнската религия сред славяноезичните народи Кирил и Методий са канонизирани за светци.

През 1980 година папа Йоан Павел II обявява братята за съпокровители на Европа.

За нас, българите, е важно да знаем, че кирилицата, с която днес си служат около 300 милиони души по света (руси, сърби, монголци, беларуси, украинци, македонци и др.), е възникнала в България.

ГОРДЕЙТЕ СЕ, ЧЕ СТЕ БЪЛГАРИ!
ПИШЕТЕ НА КИРИЛИЦА!

НАПИСАНОТО
ОСТАВА

**ПИШИ!
ПРАВИЛНО!**

